

Bruselj, 4. december 2020
(OR. en)

13684/20

JAI 1066
COPEN 366
EUROJUST 156
EJN 106

IZID POSVETOVANJA

Pošiljatelj:	generalni sekretariat Sveta
Prejemnik:	delegacije
Št. predh. dok.:	13214/20 + COR 1
Zadeva:	Sklepi Sveta „Evropski nalog za prijetje in postopki izročitve - sedanji izzivi in pot naprej“ – besedilo, kot ga je odobril Svet

V prilogi vam pošiljamo Sklepe Sveta „Evropski nalog za prijetje in postopki izročitve - sedanji izzivi in pot naprej“, ki jih je Svet po pisnem postopku odobril 1. decembra 2020.

Sklepi so bili objavljeni tudi v *Uradnem listu Evropske unije*, glej UL C 419, 4.12.2020, str. 23–29.

Sklepi Sveta

„Evropski nalog za prijetje in postopki izročitve - sedanji izzivi in pot naprej“

SVET JE ODOBRIŁ NASLEDNJE SKLEPE:

1. Ključna prednostna naloga strateške agende za obdobje 2019–2024, ki jo je Evropski svet sprejel 20. junija 2019, je zaščita državljanov in svoboščin. Evropa mora biti prostor, v katerem se ljudje počutijo svobodni in varni. V ta namen je treba razširiti in okrepiti boj proti terorizmu in čezmejnemu kriminalu. Te ambicije bi se morale odražati v sodelovanju v kazenskih zadevah in izmenjavi informacij, pri čemer je treba uporabo skupnih instrumentov še izboljšati in razviti.
2. Okvirni sklep Sveta z dne 13. junija 2002 o evropskem nalogu za prijetje in postopkih predaje med državami članicami (2002/584/PNZ, Okvirni sklep o ENP)¹, ki je ključni instrument pravosodnega sodelovanja v kazenskih zadevah, je poenostavil in pospešil sodelovanje med državami članicami. Še naprej bistveno prispeva k uresničevanju cilja Unije, da svojim državljanom zagotovi območje svobode, varnosti in pravice.

¹ UL L 190, 18.7.2002, p. 1.

3. Ob različnih priložnostih so potekale razprave o tem, kako nadalje izboljšati pravosodno sodelovanje v kazenskih zadevah. Med tem procesom se je pokazalo, da bi lahko na nekaterih področjih dodatno izboljšali učinkovitost mehanizma predaje v okviru ENP. Tako je Svet leta 2018 med avstrijskim predsedovanjem sprejel sklepe o vzajemnem priznavanju v kazenskih zadevah z naslovom „Spodbujanje vzajemnega priznavanja s krepitvijo medsebojnega zaupanja“². Romunsko predsedstvo je leta 2019 objavilo poročilo z naslovom „Smer razvoja vzajemnega priznavanja sodnih odločb v kazenskih zadevah“³. Najnovejše poročilo Komisije o izvajanju z dne 2. julija 2020⁴, sedanji deveti krog medsebojnih ocenjevanj v Svetu⁵, osnutek poročila o izvajanju odbora LIBE Evropskega parlamenta z dne 4. septembra⁶ in virtualna konferenca, ki je potekala 24. septembra 2020 v okviru nemškega predsedstva⁷, so dali nov zagon razpravam o prihodnosti ENP.
4. 13. junija 2022 bo 20. obletnica sprejetja okvirnega sklepa o ENP. Da bi jo obeležili, bi si države članice, Komisija, Agencija Evropske unije za temeljne pravice (FRA), Eurojust, Evropska pravosodna mreža (EJN) in pravosodni delavci, ki se vsak dan ukvarjajo s postopki predaje, morali prizadevati najti in izvesti rešitve za sedanje izzive pri uporabi okvirnega sklepa.

² UL C 449, 13.12.2018, str. 6.

³ 9728/19.

⁴ COM(2020) 270 final.

⁵ Deveti krog medsebojnih ocenjevanj pravnih instrumentov vzajemnega priznavanja na področju odvzema prostosti ali omejitve svobode, za obseg ocenjevanja glej dok. 6333/19.

⁶ Osnutek poročila o izvajanju evropskega naloga za prijetje in postopkov predaje med državami članicami (2019/2207(INI)), 4. september 2020; EPRS, Evropska ocena izvajanja evropskega naloga za prijetje, PE 642.839, junij 2020.

⁷ Glej dopis predsedstva (dok. 11419/20).

5. Svet se strinja, da so na naslednjih področjih možne izboljšave:
- A. izboljšanje prenosa v nacionalno zakonodajo in praktična uporaba okvirnega sklepa o ENP,
 - B. podpora izvršilnim organom pri ocenjevanju temeljnih pravic,
 - C. obravnavanje nekaterih vidikov postopka v odreditveni in izvršitveni državi članici,
 - D. obravnavanje prošelj za izročitev državljanov EU tretjim državam,
 - E. okrepitev postopkov predaje v okviru ENP v času krize.
- A. Izboljšanje prenosa v nacionalno zakonodajo in praktična uporaba okvirnega sklepa o ENP**
6. Učinkovitost in uspešnost okvirnega sklepa o ENP sta odvisni predvsem od celovitega prenosa zahtev prava EU v nacionalno zakonodajo. Kljub dosedanjim znatnim prizadevanjem so še vedno možne izboljšave, zlasti glede na razvoj sodne prakse Sodišča Evropske unije (SEU).
7. Svet poziva države članice, naj zagotovijo pravilen prenos okvirnega sklepa o ENP, pri čemer naj ustrezno upoštevajo sodno prakso Sodišča Evropske unije in priporočila iz četrtega in aktualnega devetega kroga medsebojnega ocenjevanja⁸ ter poročila Komisije o izvajanju z dne 24. januarja 2006, 11. julija 2007, 11. aprila 2011 in 2. julija 2020⁹. Opozoriti je treba, da je Komisija začela postopke za ugotavljanje kršitev v skladu s členom 258 PDEU in bo to po potrebi počela tudi v bližnji prihodnosti.

⁸ Glej končno poročilo 8302/4/09 REV 4 in 6333/19.

⁹ COM(2006)8 final, COM(2007)407 final, COM(2011)175 final, COM(2020)270 final.

8. Priročnik o izdaji in izvršitvi evropskega naloga za prijetje¹⁰, ki je bil nazadnje posodobljen leta 2017, se je izkazal za dragoceno orodje za pravosodne delavce. Glede na razvoj dogodkov v vmesnem času, zlasti zaradi velikega števila sodb Sodišča Evropske unije, Svet poziva Komisijo, naj priročnik v bližnji prihodnosti posodobi.
9. Države članice naj pravosodnim delavcem olajšajo uporabo in razlago nacionalne zakonodaje, s katero se izvaja okvirni sklep o ENP, z določitvijo nezavezujočih smernic za uporabo evropskega naloga za prijetje. Takšne smernice, ki bi morale upoštevati Priročnik o evropskem nalogu za prijetje in biti združljive z njim, bi lahko odreditvenim pravosodnim organom pomagale zlasti pri preverjanju, ali so izpolnjeni pogoji za izdajo ENP in ali se spoštuje načelo sorazmernosti.
10. Eurojustov pregled z naslovom Sodna praksa Sodišča EU v zvezi z evropskim nalogom za prijetje, ki je bil nazadnje posodobljen marca 2020, se je izkazal za koristno orodje za pravosodne delavce. Svet poziva Eurojust, naj po potrebi čim pogosteje posodablja ta pregled in ga še naprej daje na voljo v ustrezni elektronski obliki.
11. Svet spodbuja države članice, Komisijo in Evropsko mrežo institucij za izobraževanje v pravosodju pri njihovih prizadevanjih, da podprejo in okrepijo stalno usposabljanje za pravosodne delavce, ki sodelujejo v postopkih predaje v okviru evropskega naloga za prijetje, ter nadalje spodbujajo izmenjavo mnenj med pravosodnimi delavci iz različnih držav članic. Neposredni stiki med pravosodnimi delavci iz različnih držav članic krepijo medsebojno zaupanje in tako prispevajo k boljši uporabi okvirnega sklepa o ENP. Da bi spodbudili medsebojno razumevanje, bi bilo treba dodatno preučiti možnosti za organizacijo posebnih usposabljanj za pravosodne delavce iz dveh ali več držav članic z velikim številom vzajemnih primerov .

¹⁰ UL C 335, 6.10.2017, str. 1.

12. Eurojust in Evropska pravosodna mreža imata ključno vlogo pri praktični uporabi okvirnega sklepa o ENP, kar se je še posebej pokazalo med pandemijo COVID-19. Svet spodbuja Eurojust in Evropsko pravosodno mrežo, naj nadaljujeta dragoceno delo in okrepita svoja prizadevanja za nadaljnje izboljšanje izmenjave informacij, usklajevanja in sodelovanja med nacionalnimi pravosodnimi organi ter za zagotovitev najboljše možne podpore za sodelovanje z Evropskim javnim tožilstvom (EJT).
13. Za nadaljnje izboljšanje uporabe okvirnega sklepa o ENP bi bilo treba zagotoviti centraliziran portal na ravni Unije, kjer bi bile zbrane in stalno posodabljanе vse ustrezne informacije, ki bi lahko pravosodnim delavcem olajšale uporabo evropskega naloga za prijetje. V ta namen naj Evropska pravosodna mreža v posvetovanju s Komisijo, Eurojustom in drugimi deležniki preuči možnosti za razširitev in nadaljnje izboljšanje spletnih strani Evropske pravosodne mreže, ki že ponujajo širok nabor informacij o evropskem nalogu za prijetje in so zato v tem smislu dobra podlaga.

B. Podpora izvršilnim organom pri ocenjevanju temeljnih pravic

14. Sistem, vzpostavljen z okvirnim sklepom o ENP, temelji na načelu vzajemnega priznavanja (uvodna izjava 6, člen 82(1) PDEU), pri čemer je izvršitev evropskega naloga za prijetje pravilo (člen 1(2)), zavrnitev izvršitve pa izjema. Taka zavrnitev, ki bi lahko povečala tveganje nekaznovanosti ter ogrozila varnost državljanov in zaščito žrtev, je načeloma mogoča le v okoliščinah, določenih v členih 3, 4 in 4a okvirnega sklepa. Čeprav okvirni sklep ne določa razloga za zavrnitev v primeru neizbežnih kršitev temeljnih pravic, ne spreminja obveznosti držav članic, da spoštujejo temeljne pravice in temeljna načela iz člena 6 PEU in Listine o temeljnih pravicah (člen 1(3) ter uvodni izjavi 12 in 13).

15. Sodišče EU je potrdilo, da lahko izvršitveni pravosodni organ v izjemnih okoliščinah in pod določenimi pogoji zavrne izvršitev evropskega naloga za prijetje, kadar obstaja dejanska nevarnost, da bi predaja zadevne osebe lahko povzročila nečloveško ali ponižujoče ravnanje v smislu člena 4 Listine¹¹ zaradi razmer v zaporu v odreditveni državi ali kršitve temeljne pravice do poštenega sojenja iz člena 47(2) Listine¹², nastale zaradi pomislekov glede neodvisnosti sodstva v odreditveni državi. Pravosodni delavci so tako dobili zahtevno nalogo reševanja napetosti med vzajemnim priznavanjem in varstvom temeljnih pravic za vsak primer posebej.

Zaščita pred nečloveškim ali poniževalnim ravnanjem

16. Prepoved nečloveškega ali ponižujočega ravnanja ali kaznovanja iz člena 4 Listine je absolutna, ker je tesno povezana s spoštovanjem človekovega dostojanstva, predmetom člena 1 Listine ter eno od temeljnih vrednot Unije in njenih držav članic, kot je določeno v členu 2 PEU¹³.
17. Svet poudarja, da je treba izzive v zvezi s pogoji pridržanja v odreditveni državi članici obravnavati v tej državi članici in v zvezi z vsemi pridržanimi osebami. Poudarja dejstvo, da minimalni standardi in merila glede pogojev pridržanja, tudi glede pridržanja pred sojenjem, že obstajajo v obliki priznanih instrumentov mehkega prava, zlasti evropskih zaporniških pravil Sveta Evrope¹⁴. Svet spodbuja države članice, naj sprejmejo potrebne ukrepe za zagotovitev skladnosti s temi instrumenti.

¹¹ SEU, 5. april 2016, C-404/15, Aranyosi in Caldararu; SEU, 25. julij 2018, C-220/18 PPU; SEU, 15. oktober 2019, C-128/18, Dorobantu.

¹² SEU, 25. julij 2018, C-216/18 PPU, LM. Glej še nerešene postopke v združenih zadevah C-354/20 PPU in C-412/20 PPU (Openbaar Ministerie e.a.).

¹³ SEU, 5. april 2016, C-404/15, Aranyosi in Caldararu, točki 85, 87.

¹⁴ Priporočilo Rec(2006)2 Odbora ministrov državam članicam o evropskih zaporniških pravilih.

18. Svet poudarja, da je treba pravosodnim delavcem zagotoviti potrebno podporo in informacije za izvedbo dvostopenjske ocene, kot jo je določilo Sodišče Evropske unije¹⁵. Pravosodni delavci morajo imeti dostop do objektivnih, zanesljivih, specifičnih in ustrezno posodobljenih informacij, da lahko najprej ocenijo, ali obstajajo pomanjkljivosti v zvezi s pogoji pridržanja v odreditveni državi članici, ki so lahko sistemske ali splošne ter lahko prizadenejo nekatere skupine ljudi ali vplivajo na nekatere ustanove za pridržanje. Za drugo fazo presoje morajo pravosodni delavci v skladu s členom 15(2) okvirnega sklepa o ENP prejeti vse potrebne informacije o pogojih, pod katerimi bo zadevna oseba dejansko pridržana v odreditveni državi članici, da se presodi, ali je mogoče utemeljeno domnevati, da bi bila ta oseba, če bi bila predana, dejansko izpostavljena nečloveškemu ali ponižujočemu ravnanju.
19. Svet pozdravlja dejstvo, da je Agencija Evropske unije za temeljne pravice (FRA) za izboljšanje dostopa do potrebnih informacij leta 2019 vzpostavila zbirko podatkov o kazenskih pridržanjih, v kateri so na enem mestu zbrane informacije o pogojih pridržanja v vseh državah članicah EU od leta 2015 do leta 2019. Agencija FRA naj redno posodablja to zbirko podatkov, da bi zagotovila, da predložene informacije izpolnjujejo zahteve, ki jih je določilo Sodišče Evropske unije, in srednjeročno oceni, ali zbirka podatkov ustreza potrebam, ki so se pokazale v praksi.
20. Svet poziva Komisijo, naj pri posodabljanju Priročnika o evropskem nalogu za prijetje posebno pozornost nameni zagotavljanju smernic za pravosodne delavce o tem, kako obravnavati vprašanje pogojev pridržanja, ob upoštevanju rezultatov devetega kroga medsebojnega ocenjevanja, ki trenutno poteka. V zvezi s tem bi morala Komisija razmisliti tudi o priporočljivosti razvoja praktičnih rešitev, kot je predloga za zahtevo po dodatnih informacijah v skladu s členom 15(2) okvirnega sklepa o ENP.

¹⁵ SEU, 5. april 2016, C-404/15, Aranyosi in Caldaru; SEU, 25. julij 2018, C-220/18 PPU, točke 88–94. SEU, 15. oktober 2019, C-128/18, Dorobantu, točke 52–55.

21. Pravica do poštenega sojenja, kot je določena v členu 47(2) Listine, je temeljnega pomena kot jamstvo za varstvo vseh pravic, ki jih imajo posamezniki na podlagi prava Unije, in za varovanje vrednot, ki so skupne državam članicam in so določene v členu 2 PEU, zlasti vrednote pravne države¹⁶.
22. Svet opozarja države članice na njihovo odgovornost, da zagotovijo spoštovanje pravne države v EU in pravico do poštenega sojenja ter zlasti dostopa do neodvisnega in nepristranskega sodišča. Države članice morajo sprejeti ukrepe, potrebne za odpravo pomanjkljivosti, da bi okrepile medsebojno zaupanje in preprečile tveganje za politizacijo sodelovanja v kazenskih zadevah. Svet poziva Komisijo, naj v zvezi s tem ravna v skladu s svojo vlogo varuhinje Pogodb.
23. Svet poudarja, da je treba pravnim delavcem zagotoviti potrebno podporo in informacije za izvedbo dvostopenjske ocene, ki se zahteva v primerih domnevne nevarnosti kršitve člena 47(2) Listine, kot jo je določilo Sodišče Evropske unije¹⁷. Pravosodni delavci morajo imeti dostop do objektivnega, zanesljivega, specifičnega in ustrezno posodobljenega gradiva, da se najprej oceni, ali obstaja resnična nevarnost kršitve temeljne pravice do poštenega sojenja, ki je povezana z nezadostno neodvisnostjo sodišč v odreditveni državi članici, ki je posledica sistemskih ali splošnih pomanjkljivosti. V drugi fazi morajo pravosodni delavci v skladu s členom 15(2) okvirnega sklepa o ENP prejeti vse potrebne informacije, da presodijo, ali je mogoče utemeljeno domnevati, da bo zadevna oseba v primeru predaje izpostavljena takemu tveganju, pri čemer upoštevajo osebni položaj te osebe ter naravo kaznivega dejanja in dejanski kontekst, na katerem temelji ENP.

¹⁶ SEU, 25. julij 2018, C-216/18 PPU, LM, točka 48.

¹⁷ SEU, 25. julij 2018, C-216/18 PPU, LM, točke 61, 68, 79.

24. Svet poziva Komisijo, naj pri posodabljanju Priročnika o evropskem nalogu za prijetje zagotovi smernice za pravosodne delavce o tem, kako obravnavati primere domnevnega tveganja kršitve člena 47(2) Listine, ter v posvetovanju z Agencijo Evropske unije za temeljne pravice preuči načine za izboljšanje dostopa pravosodnih delavcev do informacij in virov informacij, na katere se lahko obrnejo, ob upoštevanju meril, ki jih je določilo Sodišče Evropske unije.

Zagotovila

25. V skladu s členom 15(2) okvirnega sklepa o ENP in načelom lojalnega sodelovanja iz prvega pododstavka člena 4(3) PEU lahko izvršitveni organ zahteva dodatne informacije, odreditveni organ pa lahko zagotovi, da zadevni osebi, če bo predana, ne bodo kršene temeljne pravice¹⁸.
26. Svet poudarja, da se mora izvršitveni pravosodni organ glede na medsebojno zaupanje, ki mora obstajati med pravosodnimi organi držav članic in na katerem temelji sistem evropskega naloga za prijetje, opreti na navedena zagotovila, vsaj če ni posebnih indicov o nasprotnem¹⁹.

¹⁸ SEU, 25. julij 2018, C-220/18 PPU, ML, točke 108-110.

¹⁹ SEU, 25. julij 2018, C-220/18 PPU, ML, točka 112.

C. Obravnavanje nekaterih vidikov postopka v odreditveni in izvršitveni državi članici

Krepitev procesnih pravic v postopkih v zvezi z ENP

27. V zvezi s procesnimi pravicami osumljenih ali obdolženih oseb v kazenskih postopkih je bil že dosežen znaten napredek. Pri izvajanju načrta za krepitev procesnih pravic²⁰ v okviru stockholmskega programa²¹ so bile z Direktivo 2010/64/EU (pravica do tolmačenja in prevajanja), Direktivo 2012/13/EU (pravica do obveščenosti), Direktivo 2013/48/EU (pravica do dostopa do odvetnika), Direktivo (EU) 2016/343 (domneva nedolžnosti, pravica biti navzoč na sojenju), Direktivo (EU) 2016/800 (procesna jamstva za otroke) in Direktivo (EU) 2016/1919 (brezplačna pravna pomoč) določene skupne minimalne zahteve za kazenske postopke.
28. Poročili Komisije o izvajanju, objavljeni 18. decembra 2018 v zvezi z direktivama 2010/64/EU²² in 2012/13/EU²³ ter 27. septembra 2019 v zvezi z Direktivo 2013/48/EU²⁴, kažeta jasno potrebo po izboljšanju prenosa teh direktiv. Svet poziva zadevne države članice, naj odpravijo pomanjkljivosti, ugotovljene v poročilih o izvajanju, ter zagotovijo popolno in pravilno izvajanje direktiv. Opozoriti je treba, da je Komisija začela postopke za ugotavljanje kršitev v skladu s členom 258 PDEU in bo to po potrebi počela tudi v bližnji prihodnosti.

²⁰ Resolucija Sveta z dne 30. novembra 2009 o načrtu za krepitev procesnih pravic osumljenih ali obtoženih oseb v kazenskih postopkih UL C 295, 4.12.2009, str. 1–3.

²¹ Stockholmski program – odprta in varna Evropa, ki služi državljanom in jih varuje, UL C 115, 4.5.2010, str. 1–38).

²² COM(2018) 857 final.

²³ COM(2018) 858 final.

²⁴ COM(2019) 560 final.

29. Svet poudarja, da je treba oceniti praktično učinkovitost procesnih pravic v postopkih v odreditveni in izvršitveni državi članici v skladu z okvirnim sklepom o ENP. Poročilo, ki ga je Agencija Evropske unije za temeljne pravice objavila 27. septembra 2019 ("Pravice v praksi: dostop do odvetnika in procesne pravice v kazenskih postopkih in postopkih v okviru evropskega naloga za prijetje), ki zajema razmere v osmih državah članicah, je v tem pogledu dragocen prispevek. Svet poziva FRA, naj preuči, ali bi lahko študijo nadaljevali, jo razširili na vse države članice in posebno pozornost namenili izkušnjam odvetnikov, ki delujejo v postopkih predaje do leta 2022.

Prevodi

30. Svet opozarja, da je treba evropski nalog za prijetje prevesti v enega od uradnih ali sprejetih jezikov izvršitvene države članice, in poudarja, da je ustrezen prevod bistvenega pomena za učinkovito delovanje postopkov predaje v okviru evropskega naloga za prijetje.
31. Svet poziva države članice, naj v zvezi s prevodom evropskega naloga za prijetje preučijo, ali bi lahko bolje kot doslej izkoristile možnost iz člena 8(2) okvirnega sklepa o ENP in zaradi enostavnejšega in hitrejšega postopka sprejele prevod v enega ali več drugih uradnih jezikov Evropske unije.

Prenos postopkov in spori o pristojnosti

32. Da bi se izognili nekaznovanosti v Evropi brez meja, na primer kadar se izvršitev evropskega naloga za prijetje zavrne, kadar pride do spora o pristojnosti ali v primeru vzporednih postopkov v dveh ali več državah članicah v zvezi z istimi dejstvi, se med drugim postavlja vprašanje, kako je mogoče učinkovito prenesti postopek in kako rešiti spore o pristojnosti.

33. Okvirni sklep Sveta z dne 30. novembra 2009 o preprečevanju in reševanju sporov o izvajanju pristojnosti v kazenskih postopkih (2009/948/PNZ)²⁵ naj bi preprečil vzporedne postopke na podlagi istih dejstev in kršitev načela „ne bis in idem“, vendar je omejen na določbe o izmenjavi informacij in neposrednem posvetovanju med pristojnimi organi držav članic. Kot je poudarjeno v poročilu o Eurojustovem delu na področju preprečevanja in reševanja sporov o pristojnosti z dne 16. februarja 2018, še vedno obstajajo težave, zlasti v zapletenih zadevah in v tistih, ki zadevajo negativne spore o pristojnosti.
34. Trenutno ni skupnega pravnega okvira za prenos kazenskih postopkov med državami članicami. Le 13 držav članic je ratificiralo Evropsko konvencijo z dne 15. maja 1972 o odstopu postopkov v kazenskih zadevah. Druge države članice se opirajo na uporabo Evropske konvencije o medsebojni pravni pomoči v kazenskih zadevah z dne 20. aprila 1959 v povezavi s Konvencijo o medsebojni pravni pomoči v kazenskih zadevah med državami članicami Evropske unije z dne 29. maja 2000 ali na dvostranske sporazume ali neformalno sodelovanje.
35. V preteklosti kljub znatnim prizadevanjem, zlasti pobudi 16 držav članic za okvirni sklep Sveta o prenosu postopkov v kazenskih zadevah leta 2009²⁶, ni bilo mogoče doseči soglasja glede instrumenta EU. Posledica tega je, da se, kot je poudarjeno v poročilu Eurojusta z dne 16. februarja 2018 in sklepih o 52. plenarni seji Evropske pravosodne mreže leta 2019²⁷, pravosodni delavci še naprej soočajo s pravnimi in praktičnimi izzivi ter zato večinoma podpirajo oblikovanje instrumenta EU.

²⁵ UL L 328, 15.12.2009, str. 42–47.

²⁶ UL C 219, 12.9.2009, str. 7–17.

²⁷ 14501/19.

36. Skupna pravila med državami članicami o prenosu postopkov in sporih o pristojnosti bi lahko načeloma pomembno prispevala k boju proti čezmejnemu kriminalu, saj bi povečala učinkovitost kazenskih postopkov in izboljšala učinkovito izvajanje sodne oblasti na območju svobode, varnosti in pravice.
37. Romunsko predsedstvo je v svojem poročilu „Smer razvoja vzajemnega priznavanja sodnih odločb v kazenskih zadevah“²⁸ predlagalo nadaljnjo preučitev potrebe po pripravi zakonodajnega predloga o prenosu postopkov v kazenskih zadevah v širšem okviru, vključno z oceno določb Okvirnega sklepa 2009/948/PNZ o sporih o izvajanju pristojnosti. Glede na to poročilo je Komisija financirala akademsko študijo o prenosu postopkov v kazenskih zadevah, ki bo zaključena v drugi polovici leta 2021.
38. Svet poziva Komisijo, naj, takoj ko bodo rezultati študije na voljo, z državami članicami, Eurojustom in Evropsko pravosodno mrežo razpravlja o tem, ali je nov predlog za instrument EU o prenosu postopkov v kazenskih zadevah izvedljiv in bi pomenil dodano vrednost. Če bo odgovor pritrdilen, naj Komisija pripravi oceno učinka in po potrebi zakonodajni predlog.

Spodbujanje alternativ odvzemu prostosti in uporabi evropskega naloga za prijetje

39. Svet spodbuja države članice, naj preučijo možnosti za okrepitev – če je to ustrezno – uporabe kazni in ukrepov brez odvzema prostosti, kot je določeno v sklepih Sveta, sprejetih med finskim predsedovanjem, o uporabi kazni in ukrepov brez odvzema prostosti v kazenskem pravosodju²⁹.

²⁸ 9728/19.

²⁹ UL C 422, 16.12.2019, str. 9.

40. Pri preučevanju posledic, ki jih bo imela izvršitev evropskega naloga za prijetje za svobodo zahtevane osebe, mora odreditveni organ ugotoviti, ali je glede na posebne okoliščine posameznega primera izdaja ENP sorazmerna. Ta ocena vključuje zlasti vprašanje, ali je evropski nalog za prijetje najprimernejši instrument oziroma ali bi se namesto tega lahko uporabili drugi ukrepi pravosodnega sodelovanja (npr. evropski preiskovalni nalogi, evropski nalogi za nadzor, premestitev zapornikov).
41. Svet poziva Komisijo in države članice, naj preučijo, ali je treba okrepiti uporabo drugih ukrepov pravosodnega sodelovanja, pri tem pa upoštevajo rezultate devetega kroga medsebojnega ocenjevanja, ki trenutno poteka.

D. Obravnavanje prošelj za izročitev državljanov EU tretjim državam

42. Svet opozarja na izmenjavo mnenj o trenutnem stanju v zvezi z obravnavanjem prošelj tretjih držav za izročitev državljanov EU, ki niso državljani zaprosene države članice, na neformalni videoseji ministrov in ministric za pravosodje 4. junija 2020.

43. V skladu s sodbami Sodišča Evropske unije v zadevi *Petruhhin* in več poznejšimi sodbami³⁰ imajo države članice pri obravnavi takih prošelj dve obveznosti: po eni strani dolžnost, da izpolnijo obstoječe obveznosti v skladu z mednarodnim pravom in preprečijo, da kaznivo dejanje ne bi bilo nekaznovano, po drugi strani pa morajo države članice, ki svojih državljanov ne izročijo, v skladu z načeloma prostega gibanja in nediskriminacije na podlagi državljanstva čim bolj učinkovito zaščititi državljane drugih držav članic pred ukrepi, s katerimi bi jim lahko bila odvzeta pravica do prostega gibanja in prebivanja v EU. V zvezi s tem je Sodišče pojasnilo, da mora zaprosena država članica preveriti, ali obstaja alternativni ukrep, ki bi manj posegal v uresničevanje pravice do prostega gibanja in bi bil enako učinkovit pri doseganju cilja preprečevanja nekaznovanosti³¹. To vključuje obveščanje države članice, katere državljan je zadevna oseba, in, če ta država članica tako zahteva, predajo zahtevane osebe tej državi članici na podlagi okvirnega sklepa o ENP, pod pogojem, da je ta država članica pristojna za pregon te osebe zaradi kaznivih dejanj, storjenih zunaj nacionalnega ozemlja³².
44. Veliko dela je bilo opravljenega za zagotovitev vpogleda v praktično uporabo načel iz sodbe v zadevi *Petruhhin* v državah članicah³³. Vendar obstoječa sodna praksa ne zagotavlja rešitve, kadar država članica državljanstva ne more izdati evropskega naloga za prijetje v zvezi z zahtevano osebo.

³⁰ SEU, 6. september 2016, C-182/15, *Petruhhin*; SEU, 10. april 2018, C-191/16, *Pisciotti*; SEU, 13. november 2018, C-247/17, *Raugevicius*; SEU, 2. april 2020, C-897/19 PPU, *Ruska Federacija*; glej zadevo, ki poteka pred Sodiščem, C-398/19, *Generalstaatsanwaltschaft Berlin*.

³¹ SEU, 6. september 2016, C-182/15, *Petruhhin*, točke 41, 47–50.

³² SEU, 6. september 2016, C-182/15, *Petruhhin*, točke 41, 47–50.

³³ Glej dokumente Sveta 10429/17, 15786/17, 15207/17.

45. Svet pozdravlja dejstvo, da sta Eurojust in Evropska pravosodna mreža izvedla zelo koristno analizo, kako se prošnje tretjih držav za izročitev državljanov Unije obravnavajo v praksi. Svet bo pravočasno razpravljal o rezultatih te analize in odločil, ali je treba sprejeti nadaljnje ukrepe, in če da, v kakšni obliki.
46. Praktične izkušnje različnih držav članic kažejo, da tretje države v nekaterih primerih vložijo neutemeljene in neustrezne prošnje za izročitev. Svet poziva Komisijo, naj glede na rezultate analize, ki sta jo pripravila Eurojust in Evropska pravosodna mreža, preuči potrebo po nadaljnjem ukrepanju, kot je predlog za skupni pristop pri obravnavanju morebitnih neustreznih, tudi politično motiviranih prošenj tretjih držav za iskanje in izročitev. V zvezi s tem bi bilo treba upoštevati najboljše prakse držav članic.

E. Okrepitev postopkov predaje v okviru evropskega naloga za prijete v času krize

47. Da bi preprečile širjenje COVID-19, so države članice sprejele različne ukrepe, kot so zaprtje meja, prekinitev zračnega prometa ter uvedba strogih pravil za stike in ohranjanje medsebojne razdalje. To pomembno vpliva tudi na pravosodno sodelovanje v kazenskih zadevah, zlasti na postopke predaje v skladu z okvirnim sklepom o ENP.
48. Svet poudarja, da je zagotavljanje pravilnega delovanja pravosodnega sodelovanja v kazenskih zadevah v času krize zelo pomembno za območje svobode, varnosti in pravice. COVID-19 je izpostavil pomen usklajene in hitre izmenjave informacij in izkušenj ter potrebo po nadaljnji digitalizaciji sodelovanja med državami članicami.

49. V zvezi s potrebno izmenjavo informacij in izkušenj v času krize je nujen usklajen pristop vseh udeleženih akterjev, da bi se izognili podvajanju dela ter racionalizirali zbiranje in razširjanje informacij. Izkazalo se je, da je uporaba vprašalnikov dragocen instrument za zbiranje informacij, redno posodobljena zbirka podatkov Eurojusta in Evropske pravosodne mreže, ki združuje informacije, ki jih prejmejo Eurojust, Evropska pravosodna mreža in predsedstvo/generalni sekretariat Sveta, pa se je izkazala za dragoceno orodje za usklajeno izmenjavo informacij in je v veliko pomoč pravosodnim delavcem. V prihodnosti bi bilo treba razmisliti o vzpostavitvi elektronske platforme, na kateri bi lahko v času krize dnevno preverjali in posodabljali koristne informacije.
50. Svet poudarja, da ima digitalizacija osrednjo vlogo. Pandemija COVID-19 je jasno pokazala potrebo po hitri in celoviti digitalizaciji čezmejnega pravosodnega sodelovanja, kot je poudarjeno v sklepih Sveta „Dostop do sodnega varstva - izkoriščanje priložnosti, ki jih prinaša digitalizacija“, ki so bili dogovorjeni v času nemškega predsedovanja³⁴. V številnih primerih je praktična vprašanja mogoče rešiti z digitalnimi rešitvami.
51. Svet pozdravlja končno poročilo Komisije o študiji o čezmejnem digitalnem kazenskem pravosodju, objavljeno 14. septembra 2020. V ukrepih, sprejetih na podlagi te študije, bi morala biti posebna pozornost namenjena naslednjim vidikom: vzpostavitvi varnih elektronskih komunikacijskih kanalov med pristojnimi organi, usklajenemu pristopu k priznavanju in uporabi elektronskih podpisov ali vsaj prožnejši uporabi obstoječih sistemov, vzpostavitvi varnega načina prenosa velikih datotek in boljši uskladitvi videokonferenčnih sistemov, zlasti kar zadeva njihovo kakovost in tehnično interoperabilnost.

³⁴ UL C 342I, 14.10.2020, str. 1–7.